

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Artioli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMANIA ȘI
STRĂINĂTATE:Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Cuvântarea

P. S. Sale Domnului Episcop diecezan IOAN I. PAPP, rostită la deschiderea Sinodului eparhial din anul 1911.

Hristos a înviat!

Dlor deputați!

Nainte cu opt zile am prăznuit și noi cu întreaga biserică ortodoxă, aniversarea evenimentului fără păreche în istoria lumii, adică pomenirea prea luminată a învierii a Dlui și Mântuitorului nostru I. Hristos, iar astăzi ni-s'a dat să prăznuim și noi cu întreaga noastră metropolie, cu întreg clerul și poporul ei, pomenirea redobândirii autonomiei, adică a dreptului natural al bisericii noastre din aceasta metropolie de a fi biserică liberă în stat liber, deci prăznuim pomenirea redobândirii dreptului de a ne croi noi însuși destinele și a ne conduce noi înșine afacerile noastre bisericesti, școlare și fundamentale.

Nainte cu opt zile am grăbit eu să merg eu duhul în mijlocul eparhioților, ca să ne bucurăm împreună de marele dar al sfintei prăznuiri, iar astăzi mi-s'a dat mie mângăierea bucuriei, de a vedea în jurul meu întreg elementul constitutiv al vieții noastre diecezane, astăzi adică mi-s'a dat iarăși mângăierea bucuriei, de a sta față în față cu Dniile Voastre Dlor deputați, toți atâta reprezentanți legali ai clerului și poporului din întreaga eparhie de Dzeu scutită a Aradului, și precum atunci adică nainte cu 8 zile am prăznuit pomenirea celei mai mari sărbători a bisericii creștine, tot astfel prăznuim astăzi pomenirea celei mai mari sărbători a bisericii noastre naționale greco-română din Ungaria și Transilvania.

Conduc de acestea și alte asemenea cugete și sentimente, vă întimpin și astădată cu aceeași dragoste arhierescă, vă salut pe toți de bunăvenire cu aceeași căldură a inimei, cu care fiște care părinte, îngrijit de soarta familiei sale, întimpină pe fiii săi, cari după un interval mai îndelungat îl cercetează nu numai ca să-l

vază și se fie văzuți, dar și cu cugetul curat, ca după manifestarea bucuriei de norocoasă revedere, să între în divanul comun, unde părintele împreună cu fiii săi, liberi de ori ce preocupățiuni personale, ori cugete rezervate, să consulte în liniște, cu demnitate și încredere reciprocă asupra tuturor afacerilor, cari privesc directe ori indirecte adevăratele interese ale întregii familii.

Întrușiți și noi astăzi în aceasta adunare ca și într'un divan familiar, ne vine bine a constată și astădată, că biserica noastră precum în tot trecutul ei îndepărtat n'a urmărit, tot astfel nici în zilele noastre nu urmărește nici tendințe ascunse, nici cugete rezervate, ci scopul acestor întruniri a le noastre este numai și numai consultarea: cum să ocrotim la sânul sfintei noastre biserici, cum să susținem, promovăm și dezvoltăm și cum să dăm mai multă tărie de rezistență și putere de viață mai productivă instituțiunilor noastre religioase morale și culturale economice, și peste tot cum să promovăm, apărăm și susținem biserica noastră națională străbună? ca ea să corespundă tot mai mult sublimiei sale misiuni de a ne fi și nouă și următorilor noștri până în veacurile celea mai îndepărtate, în tocmai cum a fost și străbunilor noștri fortăreața, în care să conzervăm și prin care să dezvoltăm celea mai frumoase și mai scumpe clenodii ale unui neam: limba și credința noastră strămoșască, care scop, și acum și în viitoriu, voim să-l ajungem prin păzirea legilor sub controla guvernului țării și sub preagrațioasa și părinteasca ocrotire a capului ei încoronat, căruia, precum în rugăciunile noastre din sf. biserică, astfel îi implorăm și aici, dela pronia divină, încă mulți ani de pacinică domnire, spre binele și fericirea tuturor popoarelor de sub gloriosul său sceptru.

Relativ la stările din eparhie și până să urmezé rapoartele generale și speciale ale Consistoarelor noastre, mă cred îndătorat să permit la acest loc, că *alarmul*, repețit în ziaristică despre pierderea a mai multor sute de școli, de o parte nu privește dieceza noastră și deo-

sebi școlile din districtul Consistorului din Arad, iar de altă parte trebuie să observ, că ventilarea unor atari știri în ziaristica pretinsă națională, face cel mai rău serviciu cauzei, pentru că prin aceasta nu se stimulează poporul pentru jertfa recentă, ci i-se sguđuie credința și i-se slăbește nădejdea într'un viitor mai bun.

Este adevărat, că organele statului peste tot și totdeauna și-au făcut și nu slăbesc a-și face și acum datorința de-a stăru, ca legea de instrucțiune să se observe de cătră toate confesiunile și autoritățile susținătoare de școli, dar adevărat este și aceea, că aceasta stăruință încă își are partea ei însemnată la rezultatul ajuns pe terenul învățământului nostru poporal.

Spre orientare aceluia, pe cari îi privește afacerea, trebuie să mai observ aceea că, pe lângă toată asprimea legilor și pe lângă toată rigoarea, cu carea se controlează executarea lor din partea Guvernului și a organelor lui, nouă *nu ni s'a închis nici o singură școală până acum*, ci celea cincizeci școli din acest district, a căror funcționare s'a sistat și după formă în timpul din urmă, sunt de acelea, cari și mai nainte a sporit numai numărul școlilor și au existat mai mult cu numele pentru că: din lipsa de dotație corespunzătoare, unele din ele stăteau cu anii neîndeplinite, iar în altele, învățământul îl provideau preoții parohiei respective.

Credincioșii acestor comune văzându-și și recunoscându-și totala neputință de a garanta măcar minimul salariului obligat prin legea din 1893, și cu atât mai puțin pentru a-și aduce edificiile în starea de a reflecta la ajutorul întregirei dela stat, au fost necesitate să ia prin corporațiunile lor parohiale concluze pentru sistarea deocamdată a școlii și Consistorul de asemenea nefiind în stare a le veni în ajutor cu sumele ce s'ar fi recerut spre a da viață și putere de existență acelor școli, a fost necesitat să ia la cunoștință sistarea funcționării lor.

Prin aceasta nu voim a zice, că existența și funcționarea celor lalte școli de ale noastre nu ar putea fi periclitată, dacă n'ar corespunde postulatelor legii ca și edificii și ca ajustare dar trebuie să avem temere și încă mare, că se vor închide de sine și se va sistă funcțiunea chiar în atari școli corespunzătoare și ca edificiu și ca ajustare, și aceasta din lipsa de învățători.

Conziderând astfel, că an de an rămân mai multe stațiuni învățătoresți neîndeplinite definitiv din lipsă de reflectanți, în tocmai cum au rămas și rămân și parohiile vacante, contingentul nu scade de sub cifra de 80, Venerabilului Sinod îi revine să se ocupe cu întrebarea

și se afle vre-o modalitate pentru sporirea sucreștenții, ca astfel să putem evita periclu, ce ne amenință școala și biserica din lipsa de învățători și preoți.

Trebuie să ating și aceea, că deși sunt grele condițiunile sub cari se rezolvă ajutorul de întregire a salariilor învățătoresți, dar ar fi fost un mare periclu pentru biserică, dacă nu s'ar fi reflectat la acest ajutor, la asemnarea căruia deși am întâmpinat greutăți din partea unei comisii administrative, dar cu atât mai multă considerare am întâmpinat la înaltul guvern, care peste tot este cu mai multă bunăvoință față de biserică noastră, mai conciliant în corespondențele oficioase și mai prevenitor în coafingerile personale cu noi decât, cum eră guvernul anterior: astfel, că dacă ne-am ști folosi de aceste semne ale schimbării spre bine, poate că ni-s'ar ușoră în multe privințe greutățile cu cari avem să ne luptăm.

Intre alte obiecte venind la ordinea zilei și modificarea unor paragrafi din statutele fondului diecezan pentru ajutorarea preoțimei este de dorit, ca Venerabilul Sinod, să încuviințeze modificările așa precum se propun, și peste tot să deie mai multă atențiune propunerilor, cari se fac din partea Consistoarelor noastre, chemate ași face propunerile pe baze de cunoștințe temeinice a stării lucrurilor.

După toate acestea mai punându-vă în vedere, că deși suntem reprezentanții unui popor de peste 600 mii de suflete, puterea și tăria noastră nu poate sta numai în numărul nostru, ci precum în tot trecutul bisericii noastre așa și acum, trebuie să steie în înțelegerea și conlucrarea noastră armonică, deci în solidaritatea noastră pentru că numai așa vom vedea, că suntem fii devotați și apărători desțoinici ai intereselor bisericii pe care o reprezentăm. Urmând astfel, putem spera, că toate nizuințele noastre, vor fi însoțite de darul și binecuvântarea cerească, carea implorându-o și dela acest loc asupra noastră și asupra tuturor lucrărilor noastre, dechiar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparhial pentru anul 1911 de deschisă.

Edict.

Ioan Țucra, învățător definitivat în Bocsig care în timpul din urmă și-a părăsit stațiunea fără a-și fi cerut concediu și a-și însinua locul ubicațiunii, prin aceasta este provocat, ca în termen de 15 zile să se prezinte la subsemnata superioritate școlară diecezană.

Arad, la 24 martie (6 aprilie) 1911.

Consistorul rom. ort. din Arad

Să predicăm ori nu?

Biserica creștină, dintru început, a preconizat predicarea cuvântului, ca primul postulat pentru înmulțirea credincioșilor și educarea lor în spirit religios. Dar lipsa predicii s'a simțit, mai ales pe vremuri, când biserica avea să ducă luptă cu curentele greșite, cari ademeniau credincioșii să se înstreineze de baza credinței adevărate.

Și vremile, prin cari trecem azi, ca biserica, nu sunt mai puțin limpezi; căci, doară, trăim într'o atmosferă saturată din belșug cu câte și mai câte boale sociale; cari au puterea de a inficia, corupe și distruge chiar și sufletul omului celui mai curat și credincios. Și cât de ușor se ispitesc oamenii? Un bun credincios îmi istorisește cum într'o călătorie, spre oraș, convenind cu un rătăcit, acesta încearcă a-l converti cu măiestrie seducătoare, promițându-i nici mai mult nici mai puțin, decât, că-l introduce în tainele împărăției cerurilor, numai să meargă odată la ei la sinagogă. Și că are să știe cumcă numai cei de legea nouă, vor ajunge în fericită împărăție. Așa se întâmplă, că oamenii nostri își îngrămădesc la dosar multe îndemnuri primite din afară, iar pe temeiul lor, în conveniri discută cum e obiceiul, pro și contra, și, în necunoștință de cauză, critică chiar unele și altele așăzăminte bisericesti, de cari nu ar trebui să se atingă. Așa, apoi, se turbură conștiințele și se subție credința oamenilor nostri. Și totuși ar mai încape oare îndoială, că, între astfel de împrejurări, paznicul credinței, preotul, să nu uzeze de arma cuvântului, pentru a întări pe cei îndoelnici ca oarecând Petru — după cuvântul Domnului — pe frații săi.

În fața acestor aparențe, ce la toată întâmplarea, trebuie să ne inspire îngrijire pentru viitorul bisericeii, o nedumerire trebuie să ne cuprindă, la ceea ce scrie Dl profesor M. Mihailean în »Păstorul ortodox.« Ca un ehou, adică, la circularul I. P. S. metropolit al Moldovei, care obligă preoțimea a predică sub urmarea pedepsirei cu detragerea lefei, Dl Mihailean susține, că: »*sabia cuvântului nu trebuie pusă în mâna ori cui.*« Care, va să zică, că preoții bisericeii noastre nu au facultatea de a predică. Căci, — zice dânsul — »*a întocmi și a rosti o predică, nu-i nici decum ușor, chiar de ar posedă cineva toate diplomele lumii.*« Dar această credință nu-și află îndreptățire. Cel puțin pentru vremile noastre și împrejurările de acum, nu. Și tocmai din motivul, că biserica noastră se află în continuă luptă de apărare cu inimicii din afară, cari trebuie combătuți și credincioșii întăriți în credință, de o parte; iar de altă parte, clerul nostru de pretutindenea, azi, se pregătește sistematic pentru diregătoria învățătorială. Și de ce nu ar fi în stare preotul

nostru a face uz de arma cuvântului, având pregătirile de lipsă, pe când rătăciții din jurul nostru se mândresc cu predicatorii lor, cari nu au nici o pregătire. Căci ce aflăm? Un rătăcit din satul meu, nu de mult, îmi spunea, într'o conversație, despre alt rătăcit din satul H. că ei (rătăciții) mult se miră de darul Duhului, care s'a pogorit în așa mare măsură peste fratele lor, încât în restimp de 4—5 ani s'a putut înălța la vrednicia de a-le predică în adunări, dar cu așa putere că îi cucerește pe toți.

Aceasta eră pentru mine o problemă, pe care mi-am impus s'o desleg. Și meditănd asupra ei am deslegat-o așa: Omul acela a simțit în el vocațiune pentru aceea chemare, și pe lângă zel deosebit, prin meditațiune continuă, a aprofundat materia din care cuvântă. Lui i-e deajuns câmpul S. Scripturi iar de altă istorie ori de exegeză, conform credinței lui el nu simțește lipsă. Destul, că s'a făcut predicator. Predicatorul bisericeii noastre, e cert, are lipsă de pregătiri vaste, pentru diregătoria sa, dar le și primește. Și dacă odată e înarmat cu cunoștințele de lipsă, ce-l mai poate împedea, de a nu predică? Eu o spun: numai lipsa de zel și lipsa de meditațiune: asupra darului vărsat peste el, asupra trebuințelor sufletești ale creștinilor ce păstorește și asupra materiei, din care să cuvinteze. Pentru că: meditațiunea e mijlocul, prin care spicuie și adună florile cele alese din câmpul cel vast al învățăturilor religiunii și le leagă în predică ca un buchet. Ea înălță însuflețirea preotului la gradul cel mai înalt și-i inspiră convingere firmă în adevărul ce propovăduiește. Deci, dacă este ceva de obiectat predicatorului nostru, când nu-și face datoria, aceea e că nu-și ia timp și ocazie, ca să mediteze mult asupra tuturor împrejurărilor și nu se pregătește ca să urce amvonul cu însuflețire. Iar spiritul acesta pururea treaz și activ, se poate cultivă în convenirile colegiale, bună oară, pe calea conferințelor, dar nu după sistemul dela noi, ci ca cele inaugurate de curând în România, după un sistem bine precizat.

Toți, cari au predicat la ocazii extraordinare sub deosebita impresie, ce a exercitat momentul asupra lor, vor fi simțit puterea unei inspirațiuni magice; de aceea, în astfel de cazuri, cuvântarea se rostește cu însuflețire și nu rămâne fără efect. Și ceea ce fac momentele extraordinare mai rar, e în stare să mijlocească meditațiunea în cazurile de toate zilele. Dacă chiar nu totdeauna, dar în cazuri anumite predica exercită influență binefăcătoare asupra auzitorilor, chiar și dacă nu se rostește de orator desăvârșit. Eu aș putea proba cu multe exemple. Spre ilustrare voi reproduce numai un caz. Din darul lui D-zeu multe nenorociri și neajunsuri se abat peste neamul nostru, și atâtea colecte ni-se cer, încât credin-

cișii se îngrozesc câte odată, când sunt dese. Ni-se cerea odinioară să colectăm spre un scop filantropic; la un praznic mare, dar cu greu puteam încerca, după ce tocmai, nu de mult, făcusem alte colecte. Dar ca să succedă, am pregătit dispoziția publicului, prin urcarea amvonului. Aveam să o fac aceasta, cu atât mai vădit că erau de față și de ceie nu cunosc binefacerea. Le-am vorbit despre caritate. Și ce să mai spun? Cum nu va fi jertfit creștinul, când i-am pomenit: pe bunii părinți, pe copiii iubiți, pe frații, soții și prietini lui răposați, cari îi așteaptă prinosul, o jertfă cât de mică, când i-se îmbie ocaziunea, dar izvorită din curățenia inimei și însoțită de rugăciunea ca: D-zeu să primească pentru iertarea păcatelor lui N. N. Și colecta a avut cel mai bun rezultat, mai bun decât în comune de 9 ori mai mari — despre ce m'am informat, — dar unde de bunăseamă, nu se va fi cuvântat. Și așa vin ocaziunile în viața noastră bisericească, când trebuie, ba suntem chemați a cuvânta; și sunt ocaziuni, când însuflețirea îl poartă și pe predicator și pe ascultători în sfere mai înalte.

Deci, toți preoții noștri pot predică și sunt datori a predică. La aceasta îi obligă chemarea și trebuințele sufletești ale credincioșilor.

A predică, însă, numai de frica pedepsei și fără însuflețirea trebuincioasă, — dacă nu strică, nici nu folosește.

Nicolae Crișmaru

Lupta aromânilor pentru drepturi bisericești.

Un simțământ de durere te cuprinde când auzi cu câtă încordare trebuie să se sbată un biet popor pentru drepturi atât de firești. Bieții aromâni din Turcia, cari în vitrigoarea vieții lor culturale și socială sunt lipsiți și de unica mângăere sufletească ce le-ar mai da biserica cu sfaturile ei mângăitoare prin glasul blând al preotului și rostul graiului românesc.

Nu să pot bucura în tihnă nici de acest drept cu un temei atât de justificat în rostul vieții creștinești. Preoții cu râvnă și tragere de inimă pentru turma încredințată păstoririi lor și-au luat curajul să rostească rugăciunile pe înțelesul obștei românești și au fost caterisiți din partea scaunului patriarhal pentru îndrăzneala aceasta nevinovată.

Au ajuns ca nici slujba bisericească, de care au așa mare lipsă în noianul năcazurilor cari îi năpădesc zălnic pe acești frați ai noștri răslățiți prin văile Pindului — să nu li se facă pe înțelesul lor. Iar copiii lor sunt nesocotiți în seminariile Patriarhatului și cei-ce sunt primiți cu mare greutate după ce absoalvă sunt eschiși dela posturile mai însemnate ale patriarhatului.

În urma acestor stări deplorabile s'a constituit o delegațiune din mai mulți intelectuali Macedo-români, care s'a și prezentat nu de mult la Constantinopol

pentru a exopera dreptul de a folosi limba românească în serviciile bisericești, precum și revocarea caterisirilor și afuriseniilor făcute asupra acelor preoți cari și-au permis și până acuma să folosească limba lor maternă.

Delegațiunea întrunită la Constantinopol și-a formulat în câteva puncte toate dorințele ce le au; pe cari apoi dl senator Bașaria le-a și înmănat I. P. S. Sale Patriarhului Ecumenic. În urmă au fost înaintate la cele două înalte consilii bisericești cari examinându-le le-au aflat de juste și-au decis să le supună sfântului Sinod care va hotări.

Nu mult după aceea s'a lătit șvonul că cererile aromânilor vor fi respinse de sfântul sinod ceea ce îi probabil, cunoscându-se ideea Panelenismului preocupă favorită a Mitropoliților greci din Macedonia.

Aicea dăm cererile formulate de delegațiune: „Drept bază a cererilor lor, Românii ortodoxi din Impărăția Otomană, doresc de a face cât mai strânse și indisolubile legăturile lor cu Marea Biserică, ai cărei fii supuși și devotați voiesc a rămânea pentru totdeauna.

Din acest principiu rezultă că Românii nu voiesc altceva, decât a se bucura din partea Bisericii Mame, de aceiaș afecțiune și de aceiaș solitudine și în nevoile lor spirituale, de cari se bucură și toți ceilalți fii spirituali ai ei, fără nici o deosebire.

Pentru a se ajunge la acest scop pe cât de plăcut lui D-zeu, pe atât de creștinesc, ei socotesc ni merit și solicită următoarele:

1) Să se emită o enciclică patriarhală, prin care să se aducă la cunoștința tuturor mitropoliților și episcopilor Tronului Ecumenic, precum și tuturor creștinilor ortodoxi din Impărăție, că întrebuintarea limbei române, în exercitarea datoriilor creștinești, adică în săvârșirea slujbei, a ceremoniilor religioase și în genere a ori cărui act religios, nu e cătuși de puțin contrară dogmelor și canoanelor Bisericii Ortodoxe de Răsărit.

2) Să se ridice caterisirea tuturor preoților, cari actualmente slujesc românește în biserici și paraclisuri românești; iar Biserica Mamă să-i primească în sânul ei, în aceiași calitate și cu aceleași grade și drepturi pe cari le aveau înainte.

3. Să fie invitați Mitropoliții și Episcopii a hirotonisi cu dragă inimă popii, pe candidați propuși de populațiunea ortodoxă românească și cari sânt destinați a sluji românește în bisericile, paraclisurile și parohiile românești, cu limba de slujbă cea românească. Mitropoliții și Episcopii să fie de asemenea invitați a târnosi bisericile, pe cari le au deja Românii, precum și pe cele ce-și vor zidi în viitor, a sluji întrânsele, a vizita orice locaș sfânt al lor, precum și localitățile românești și a sfinți și a lumina turma ortodoxă dintrânsele.

4. În eparhiile în cari numărul populațiunii românești este oarecum însemnat, să fie numiți din partea patriarhului Ecumenic, ajutori episcopi, cunoscând

limba română și având însărcinarea de a expedia afacerile bisericesti și de a vedea de nevoile spirituale ale populațiunii românești.

5. Elevii români să fie admiși în seminariile inferioare și superioare la Patriarhatului Ecumenic; iar după ce își vor isprăvi studiile, aradele ierarhiei bisericesti să fie accesibile și pentru dânsii ca și pentru oricare absolvent al acestor seminare, după regulamentele în vigoare.

Românii ortodoxi precum și clerul lor își iau bucuros, față de Marea Biserică a lui Hristos, precum și față de clerul ei superior, toate îndatoririle creștinești și canonice, pe cari le-au toți ceilalți ortodocși din Impărăție.

Convocare.

Desp. protopop. Borșineu, al reun. învăț. dela școlile pop. conf. din protopp. arădane I—VII. Își va ține proxima conferință Luni, la 2/15 maiu 1911 în Talpoș la care toți membrii desp. și toți sprijinitorii învățământului poporal sunt poftiți a participa.

Programa:

1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului St.
2. Ascultarea prelegerii în școala inv. P. Leu din l. rom.
3. Cuvânt de deschidere.
4. Reflexiunii asupra prelegerii.
5. Prezentarea și citirea dizertațiunilor întrate.
6. Raportul comisiilor.
7. Discuțiuni asupra afacerilor școlare.
8. Propuneri și interpelări.
9. Fixarea proximei ședințe.

Borșineu, la 8/21 aprilie 1911.

P. Dîrlea
prezide.

Jul. Dîrlea
secretar.

Ciuma.

Toate epidemiile de ciumă bubonică și septice-mică au această origine.

Actuala epidemie de ciumă din Manciuuria (forma pneomonică) nu se poate explica pe această cale.

Profesorul Courmont arată că în jurul lacului Baical se vânează la începutul ernei un fel de vidre foarte căutate pentru blănurile lor. Aceste vidre sunt un focar permanent de ciumă și în blănurile lor microbul trăește 2—3 luni.

Peile nedesinfectate, scuturate de cei ce le mănucă; baccilii împreună cu praful răspândit în atmosferă, au fost respirați și câte-va pneomonii ciumoase au izbucnit; atât au fost de ajuns ca epidemia să se întindă îngrozitor prin baccilii din scuipatul bolnavilor.

La întinderea acestei grozave epidemii a contribuit desimea unei populațiuni ignorante cu desăvârșire, bogată în murdăria și sărăcie.

Tratament

Nu există nici un tratament propriu zis contra ciumei, în vechime s'au întrebuițat diferite leacuri,

cari de cari mai caraghioase, nici unul însă folositor.

În ciuma bubonică, oare cari rezultate a dat tratamentul chirurgical.

În ultimul timp s'a încercat serumul căpătat prin injectarea cailor cu microbul ciumei. Caili au fost imunizați (deprinși cu boala) cu greu și în timp îndelungat, mulți cai murind din cauza tăriei microbului.

Cu serumul s'a căpătat oare-cari rezultate în în contra ciumei bubonice micșorând mult mortalitatea.

Mijloace de pază.

Înainte vreme singurul mijloc de pază contra ciumei era fuga. Se spunea în deridare că singurul leac contra ciumei sunt următoarele trei pilule: „Să fugi iute, să mergi departe, să te întorci înapoi târziu.“

Însuși medicii întrebuițau aceste hapuri căci se observase că nu-le folosea la nimic curajul lor, de oarece toți mureau fără nici un folos.

Astăzi știința e stăpână pe microb, cunoaște modul lui de trai și de propagare așa că armele cu cari combate pe acest dușman sunt făurite în mod conștient și nu la voia întâmplării.

1. În primul loc se impune distrugerea șoarecilor gușganilor din toate părțile din toate timpurile nu numai în timp de epidemii. Distrugerea gușganilor mai ales din vapoare și în acest scop se întrebuițează aparatele de sulfurizare Clayton; aparate cu cari și porturile noastre sunt provăzute. Cadavrele acestor animale trebuiesc arse.

2. În al II-lea loc se impune măsurile de pază internaționale, măsurile ce trebuiesc luate de toate statele contra aducerii ciumei în ținuturile bântuite.

Înainte vreme se făcea carantină, ținându-se sub supraveghere toți călătorii din țările bântuite; în același timp, ciuma debarcă cu gușganii și cu marfa și se împraștia în voe.

Dela 1900 toate statele au convenit să se suprimă carantina, în schimb se desinfectează toată marfa din țările bântuite și se omoară gușganii de pe vapoare (se deratizează.)

Călătorii sunt liberi să plece și sunt supraveghiați timp de 6 zile (perioada de incubatie după care ori-ce călător ce ar fi fost infectat trebuie să se îmbolnăvească de ciumă.

Pe uscat mai degrabă ar putea să se întindă ciuma însă numai din loc la distanțe mari nu se poate întinde prin călători căci perioada de incubatie este mică.

Nici un călător plecat din Manciuuria n'ar putea aduce ciuma în Europa căci s'ar îmbolnăvi înainte de a ajunge în granițele Europei. La ciumă nu ne temem nici de purtătorii de baccili ca la holeră.

Ciuma fiind foarte bine cunoscută în toate mijloacele ei de producere și răspândire se poate foarte bine combate și se poate spune aproape cu siguranță că Europa n'are a se teme de ciumă și că tot holera rămâne pericolul cel mai de temut, mai ales pentru țara noastră.

Dr. Lapteș.

CRONICA.

Cărți didactice aprobate. Ministrul instrucției a aprobat sub Nr. 13171/1911 aceste manuale de Iulia Vuia: 1. Curs practic de aritmetică pentru cl. 2, 3 și 4. 2. Curs practic de aritmetică și geometrie cl. 5 și 6. 3. Curs practic de fizică și chimie.

Comuna bisericască gr. or. română din Ozora-Uzdin are onorul a vă invita respectuos la Sfințirea

bisericeii care se va săvârși prin P. S. Sa Domnul Episcop Dr. E. Miron Cristea sâmbătă în 23 aprilie (6 mai) 1911 ziua sfântului George, hramul bisericeii, rugându-vă totodată să participați la banchetul ce se va da din acest prilej, precum și la concertul ce-l va da seara Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj sub dirigența măestrului Ioan Vidu. Ozora-Uzpin 14/27 aprilie 1911. Oaspeții doritori a lua parte au să se anunțe pentru învartirare la Dl Alesandru F. Negruțiu, contabil, Ozora-Uzpin. Cei-ce doresc a lua parte la banchet au să se anunțe la dl Ilie Spăriosu, contabil Ozora-Uzpin. Bilete de concert se pot prenota și căpăta înainte la Dl Nicolae Fuciu, dirigent școlar, Ozora-Uzpin. Prețul locurilor la concert e: Locul I de persoană 3 cor. Locul II de persoană 2 cor. și locul III (de stat) 1 cor. Copii solvese jumătate. Venitul concertului se întrebuințează în beneficiul bisericeii.

Hirotonire. „Foaia Diecezană“ scrie în numărul ultim următoarele: „Joi în 11 c. P. S. Sa Episcopul diecezan a hirotonit intru presbiter pe Magnif. Sa dl Dr. Petru Ionescu, secretar ministerial în Budapesta. Totodată i-s'a dat binecuvântarea arhierască, să poarte blane roșii. Felicitări“.

Adunarea generală a preoțimei. În considerarea reviziunii statutelor fondului preoțesc, P. S. dl episcop a convocat pe delegații preoțimei în adunarea generală a fondului preoțimei la o conferență prealabilă pe vineri, ca să pregătească lucrurile pentru adunarea generală ordinară de sâmbătă. Adunarea generală din anul trecut a emis o comisiune pentru reviziunea statutelor și proiectul acesta a fost obiectul pertractării de vineri și s'a ajuns la o stabilire definitivă a statutelor. Sâmbătă s'a înfrunit apoi adunarea generală în ședința formală, la care a participat aproape toți delegații preoțimei și au primit cu unanimitate proiectul de statute stabilit în conferința de vineri și au luat la cunoștință rapoartele despre demersurile din anul 1910.

Mulțămită publică. Credincioasa noastră văduvă Mitru Ioan născută Măriuță Bozgan locuitoare în Micălaca — intru aducere aminte de unchiul său Dimitrie Bozgan fost preot militar ces. reg. a donat un rând de ornate preoțești penitențiarului militar ces. reg. din cetatea Arad în preț de 90 coroane, deci subscrisul mă simt indemnă prin aceasta ai aduce, în calea publicității, cele mai sincere mulțămiri pentru jertfa adusă pe altarul Domnului, — rugând pe Atotputernicul Dumnezeu să-i răsplătească din darurile sale cele bogate, — și să-i deie tăria sufletească cea bună, că precum în trecut de nenumărateori și-a manifestat la toate ocaziunile binevenite dragostea de jertfă, contribuind cu toată plăcerea pentru scopuri bisericesti-scolare, așa punându-și nădejdea în milostivul Dumnezeu, și în viitor prin faptele sale de jertfă creștinească să fie pildă vie tuturor credincioșilor aparținători comunei bisericesti Micălaca. Micălaca, 13/26 aprilie 911. Iustin Dascăl paroh în Micălaca și ca săvârșitorul funcțiunilor preoțești din cetatea Arad.

Muzeu iconografic. — Cătră sfârșitul lui noemvre a. tr. a fost o frumoasă sărbare culturală la Cassa Bisericii din București. Dl ministru Haret a pus la dispoziția și folosul publicului colecțiile de icoane, de vechi obiecte bisericesti, de fotografii ale monumentelor bisericeii istorice etc. cari sunt un început de muzeu iconografic, întocmit de administratorul Cassei pe lângă Comisiunea monumentelor istorice. Cu acest prilej dl Gârboviceanu în fața arhierilor și a unui

restrâns număr de persoane alese, a făcut o dare de seamă despre binefăcătoarea activitate a Cassei Bisericii dela 1904 incoace despre lucrările de mult preț pentru așezămintele bisericesti a comisiei monumentelor istorice, precum și asupra îndemnurilor din cari a pornit colecționarea și păstrarea unor prețioase produse ale vechii noastre culturi naționale, mărturie și resturi istorice ce au putut fi mântuite de vitregia vremurilor trecute; asupra condițiilor în cari s'a întreprins această colecțiune și a scopului ce urmărește. O ce minunat muzeu bisericesc s'ar putea face și la noi!

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Troaș, pe baza autorizării Ven. Consistor de sub Nr. 1503/1911. prin aceasta să scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala.“

Parohia e de cl. III.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Sesiune de pământ, parte de deal, parte de șes, calculată în cor. 120.
2. O (una) măsură cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă, care are pământ; cei fără pământ pe jumătate.

3. Ștolele legale.

4. Cărtir în casa parohială, cu 2 chilii și cuină.

5. Grădină parohială.

6. Dreptul de pădure și izlaz după 16/182.

7. Ajutor dela stat conform evaluațiunii alesului Darea pământului și a pădurii o va plăti cel ales.

Doritorii de a ocupa această parohie să avizază, ca recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Temeșești să le trimită în termenul concursual oficiului protopopesic în Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii — în sta biserică din Troaș spre a se face cunoșcuți poporului și spre a-și dovedi abilitatea în cele rituale

Troaș, la 4/17 martie 1911.

Comitetul parohial

În conțelegere cu P. Givulescu pprezbiter.

—□—

1-3

Pe baza autorizării Ven. Consistor diecezan din Arad, Nr. 1502/1911, pentru îndeplinirea parohiei din Temeșești prin aceasta se scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.“

Parohia este de cl. III.

Emolumentele încopciate de acest post sunt:

1. O sesiune de pământ, prețuită în 70 cor.
2. Dela 50 case o măsură cucuruz sfărmat, iar dela 30 case $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz.
În caz că nu este rod, măsura să plătește cu 2 cor., iar $\frac{1}{2}$ cu 1 cor.

3. Ștolele legale.

4. Dreptul de pădure și izlaz după 16/166.

5. Întregirea de stat a dotațiunii preoțești s'a cerut dela guvern.

Sarcinile publice după venitul preoțesc le va suporta alesul. Tot dâșul să va îngriji și de cărtir.

Recurenții se avizează, ca recursurile ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial

din Temeșești să le trimită Oficiului pprezbiteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiilor §-lui 33 din Reg. pentru parohii — în sta biserică din Temeșești spre a se face cunoscuți poporului și spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 4/17 martie 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* ppresbiter.

—□—

1—3

Pe baza încuviințării Ven. Cons. diecezan Nr. 1400/911 pentru postul de capelan temporal cu dreptul de succesiune, sistemizat pelângă deficientul paroh Ioan Muntean din Buhani, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1., una sesiune parohială. 2., Uzurfructul unui intravilan cu casă parohială și supraedificate. 3., Stolele legale. Birul legal, din toate acestea alegându capelan va beneficia jumătate, afară de casa parohială care va locui-o singur. 5., Intregirea dela stat o va beneficia întreagă veteranul paroh până-ce trăiește. 6., Alegându capelan este îndatorat a suporta și dările publice după partea sa subtrăgându-să darea ce cade după întregirea dela stat, ce nu-o beneficiază; să catehizeze în școala confesională fără vre-o alta remunerațiune. Parohia fiind de clasa a III-a dela recurenți să recere asemenea cvalificațiune.

Recurenții au a-și trimitte recursurile ajustate cu documentele prescise, — adresate comitetului parohial din Buhani, la P. O. oficiu ppresc ort. rom. Buteni (Körösbököny) până la terminul concursual, iar iar pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică din Buhani, având să observe dispozițiunile §-ului 33 din Reg. pentru parohii.

Buhani din ședința comitetului parohial, ținută la 17 febr. (2 martie) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Iuliu Bodea* adm. ppresc.

—□—

2—3

Pentru deplinirea stațiunii învățătoresți, clasele superioare dela școala din Șicula, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, staverindu-să totodată terminul de alegere pe Duminică în 15/28 Mai a. c.

Emolumintele sunt: 1., în bani dela parohie 1000 cor., 2., pentru adunarea gen a Reuniunii Inv. 20 cor., 3., pentru conferințele tractuale 4 cor., 4., venitele cantonale îndatinat dele funcțiunile unde va servi, 5., locuință 2 odăi, culină, cămară grajd și grădină de 400 st.□

Alesul pe lângă instrucția și conducerea elevilor săi în dumineci, și sârbători la s. biserică va fi obligat a provedea și cantoratul fără altă remunerațiune.

Aceia, cari vor avea 4 cl. medii și vor documentă că știu instrua și conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții sunt poștiți ca recursurile ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Șicula, să le subștearnă în terminul de sus) la oficiul ppresc gr. or. rom. din Borosjenő (Ienopolea-

și să se prezinte sub durata concursului, în vre-o duminică ori sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului par. din Șicula, ținută la 25 Martie (7 Aprilie) 1911.

Roman Hanc
președinte.

Iustin Montia
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* pprezbiter.

—□—

2—3

Autorizat prin rezoluțiunea Venerabilului Consistor Nr. 628/911 escriu concurs din oficiu cu termin de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă în Ianova (Margitfalva, pprezb. Timișorii) prin moartea parohului Petru Petrovici.

Beneficiul parohial se compune din folosirea sesiunii parohiale de sub Nrul cărții funduare 271 și a intravilanului și estravilanului aparținător; stola și birul legal.

Alesul va avea să se îngrijească de locuință, și să supoarte toate serviciile publice după beneficiul său parohial.

Parohia fiind de clasa primă (I) se recere ca recursurile ajustate cu documentele recerute pentru parohii de clasa primă, conform Regulamentului din vigoare, să le așternă la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár). Reflectanții vor avea să se prezente în s. biserică cu observarea § 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Alesul este obligat, ca în rândul slujbei sale să predice în dumineci și sârbători în s. biserică; și fără alta remunerație, să provadă catihizația la școalele conf. din loc.

Timișoara, 30 martie (12 aprilie) 1911.

Oficiul ppresbiteral gr. or. rom. al Timișorii.
Dr. Tr. Putici ppresbiter.

—□—

3—3

La librăria diecezană din Arad

se gădesc

propise (corecte)
de examen

cu Cor. 1-20 o sută bucați, plus 20 fileri
pentru porto postal; asemenea

cărți potrivite pentru premii școlare.

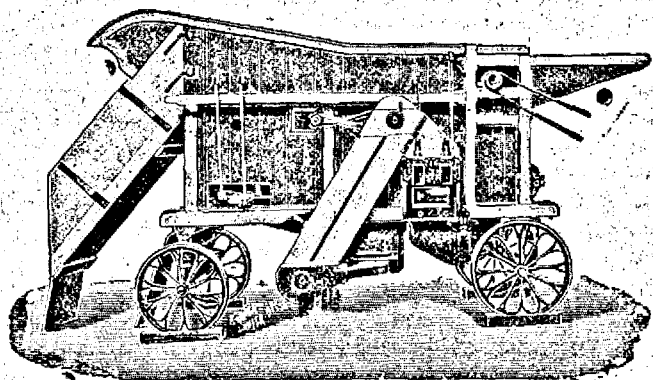
Cea mai mare firmă românească din Ungaria Frații Burza, Arad

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

Boros Béni-tér Nr. 1.

Telefon interurban și
comitatens Nrul 406.

— Neguțatorie de fer în gros și în detail. —

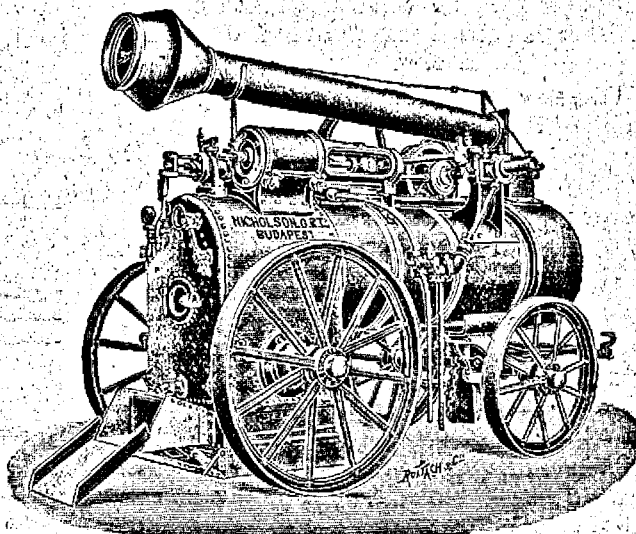
Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării și anume:

Garnituri întregi de mașini de trierat cu aburi, locomobile de drum (automobile). Motoare cu benzin și cu oleu brut. Aranjamente de mori. Prese de oleu hidraulice și de tot felul. Mașini de firezat lemne, aranjate pentru putere motorică.

Masini de secerat și de cosit iarbă, greble

Mașini de sămănat, neghitoare, ciururi. Pluguri, grăpi cu curel-niște. Prese de vin și pisătoare. Stropitoare originale Vermorel. Articli de vierit și pentru economia podrumurilor. **Articli de specialitate.** Curele engleze pentru mașini. Oleu și unsoare pentru mașini de calitate primă etc. etc.

Secție de mașini economice și negustorie de specialități separat în casa lui **Dr. Ispravnic** lângă negustoria de fer.

Celor interesați, cari voiesc să-și procure unelte economice, motoare de benzin, mașini de călcat, sau voiesc a-și aranja o moară cu uneltele trebuincioase, să ceară Catalogul nostru ilustrat, în care va putea afla toate cele de lipsă. — Pentru deslușirile de lipsă sau comande, la cerere mergem în persoană.

15-58

Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.